

**Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық
университеті**

**Казахский государственный национальный
университет им. Аль-Фараби**

ӘЛ-ФАРАБИ

БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ

(1978 — 1993)

ЕКІНШІ КІТАП

АЛЬ-ФАРАБИ

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

(1978 — 1993)

ВТОРАЯ КНИГА

АЛМАТЫ, 1995

Құрастырушы: педагогика ғылымының докторы, профессор **Қ. Б. Жарықбаев**.

Ғылыми консультант әл-Фараби және Қазақстанның рухани мәдениеті Орталығының жетекшісі, Ұлттық ғылым академиясының корреспондент-мүшесі, философия ғылымының докторы, профессор **А. Х. Қасымжанов**.

Жауапты редактор: Тіл бөлімінің бастығы, философия ғылымының кандидаты, доцент **Зейнолла Қари**.

Редакторлар: әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің ғылыми кітапханасының библиографы **А. Қоразова** және Қазақтың мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының доценті, психология ғылымының кандидаты **В. В. Чистов**.

Составитель: доктор педагогических наук, профессор **Қ. Б. Жарикбаев**.

Научный консультант руководитель Центра аль-Фараби и духовной культуры Казахстана член-корреспондент Национальной академии наук, доктор философских наук, профессор **А. Х. Қасымжанов**.

Ответственный редактор: начальник отдела языка, кандидат философских наук, доцент **Зейнолла Қари**.

Редакторы: библиограф научной библиотеки Казахского государственного национального университета им. Аль-Фараби **А. Қоразова** и доцент Казахского государственного женского педагогического института, кандидат психологических наук **В. В. Чистов**.

Б Е Т А Ш А Р

«Аристотель стал Аристотелем (т. е. очистился от позднейших наслоений — К. Ж.) благодаря аль-Фараби».

Академик Б. Г. Гафуров

Әбу Наср әл-Фараби (870—950) ілкі орта ғасырда Таяу және Орта Шығыста қалыптасқан ғылыми ой-пікірдің негізін қалаған көш басшыларының бірегейі. Ол Шығыс аристотелизмін белгілі жүйеге келтіріп, оны ілгері дамытты, осынысы үшін көзінің тірісінде-ақ «Екінші ұстаз» (Аристотельден кейінгі екінші ғұлама деген мағынада — Қ. Ж.) атанды. Кезінде әл-Фараби сындарлы пікір айтпаған данышпандық болжам жасамаған ғылым-білімнің салалары кемде-кем, ол қалдырған рухани мұра ұшан теңіз, академик Б. Г. Гафуровтың айтуынша олар 200-ге жетеді екен.

Фарабидің өмірі мен ғылыми творчествосы жәйлі библиографиялық еңбектер соңғы кездері ғана жинала бастады. 1962 жылы америка ғалымы Н. Решер «Әл-Фараби. Аннотацияланған библиография» атты кітапты жарыққа шығарды. Мұнда ғұлама жәйлі жазылған еңбектердің XVII-ғасырдан 1961 жылға дейінгі тізімі берілген. Осы кітаптың бір кемшілігі — бұған Кеңес авторларының еңбектері түгелдей енбеді. 1950—70 жылдары түрк ғалымдары (А. Атеш т. б.) екі дүркін Фараби еңбектерінің библиографиясын жасады, бірақ мұнда ол туралы жазылған еңбектер сөз болмады. Ұлы ойшыл еңбектерінің библиографиясын жасауда М. М. Хайруллаев, Б. В. Лунин, С. Д. Миллибанд, В. И. Аристова, Б. А. Ошеревич т. б. азды-көпті үлесі бар.

«Әбу Наср әл-Фараби» атты қомақты библиографиялық көрсеткіш тұңғыш рет оның кір жуып кіндік кескен Отаны — Қазақстанда 1977 жылы жарық көрді. Оған Фараби жайлы 1895—1977 жылдар арасында түрлі тілдерде жарық көрген жалпы саны 1000-нан аса еңбектер (монография, газет-журнал мақалалары, диссертация авторефераттары, симпозиум, конференция тезистері т. б.) енген болатын. Мұны бұрынғы ССРО да жарияланған бірде-бір қомақты кітапнама десек артық айтқандық болмас. Сонан беріде аттай 16 жыл өтіпті. «Өткен күнде есеп жоқ» дегендей — бұл аз уақыт емес. Әл-Фараби мұрасы телегей теңіздей дүние. Мұны игеру маусымдық сипат алмай ғасырдан ғасырға, ұрпақтан ұрпаққа жалғасып кете беретін тіршілік екені хақ.

Үстіміздегі ит жылының (1994) желтоқсан айында әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінде

ғұлама мұрасына арналған халықаралық ғылыми-теориялық конференция өткізілгені отыр. Бұған дүние жүзінің түкпір-түкпірінен осы салада зерттеу жүргізіп жүрген ғалымдар қатыспақ.

Жұртшылық назарына ұсынылып отырған «Әбу Наср әл-Фараби» атты библиографиялық көрсеткіштің екінші кітабының құрастырылуы да осы жиынға бағышталып отырғаны белгілі.

«Көрсеткішке» соңғы 15 жыл (1978—1993) көлемінде фарабитанудың түрлі салаларында жарияланған ұзын саны төрт жүзге жуық қазақ, орыс тілдерінде жазылған еңбек, еніп отыр. Осы басылымдағы материалдардың саны онша көп болмағандықтан оларды түрлі ғылым салаларына орай бөледі қажет деп таппадық. Көрсеткішке шет ел тілдерінде (ағылшын, неміс, француз, араб т. б.) жарияланған басылымдар да еңбеді, өйткені бұларды жинастыру оңайлыққа түспеді және уақыт таршылық етті. Библиографиялық көрсеткіш екі бөлімнен (қазақ, орыс тілдері) тұрады. Мұнда әр жылдары жарық көрген басылымдар әліппелік тәртіппен орналасқан. «Көрсеткіш» соңында жеке авторлармен, кітаптармен мақалалар аттарының тізімі берілген, кітапнамамен пайдалануды жеңілдету мақсатында екі тілде де материалдар басынан аяғына дейін нөмірленген.

Бұл «Көрсеткішті» төрт аяғын тең басқан толық басылым деуден аулақпыз. Өйткені бұған еңбей, назардан тыс қалған материалдардың болуы да мүмкін.

Библиографиялық көрсеткіш әл-Фараби мұрасына ерекше ілтипат білдіретін жалпы жұртшылыққа, әсіресе жоғары оқу орындары студенттері мен аспиранттарына, сондай-ақ әртүрлі ғылым саласының өкілдеріне арналған.

I. Әл-Фарабидің 1978—1992 жж. жарық көрген еңбектері.

1. Қосмология. (Арабшадан қазақ тіліне аударған Х. Мәндібайұлы) // Білім және еңбек. 1978. № 1. 22—23 б.
2. Поэзия өнері жайлы тракт // Жалын. 1987. № 1. 69—71 б.
3. Музыкалық үндестік туралы (үзінді) // Қоңыратбаев Ә., Қоңыратбаев Т. Қөне мәдениет жазбалары. Алматы, 1991. 382—391 б.
4. Өлең өнерінің қағидалары туралы тракт // Ежелгі дәуір әдебиеті (хрестоматия). Алматы, 1991. 77—86 б.
5. Азаматтық ғылым туралы // Қазақ тарихының хрестоматиясы. (8—9 кластарға арналған). Алматы. 1992. 19—20 б.
6. Қайырымды қала тұрғындарының көзқарастары туралы тракт // Бұл да сонда — 21 б.
7. Сенбе, бауырым [өлең] // Ақорда. 1992. № 1. 13 б.

II. Әл-Фараби жәйлі жарияланған материалдар

1978

1. Дербісалиев Ә. Абай және араб оқытушылары // Қазақ тілі мен әдебиеті (ғылыми жинақ). Алматы, 1978. 19 б. (Фараби).*
2. Дербісалиев Ә. Әл-Фараби туралы жазылған еңбек // Қазақ әдебиеті. 1978. 21 шілде.
3. Көбесов А. Фарабитанудың бір кілті // Лениншіл жас. 1978, 9 маусым.
4. Машанов А., Машанова Ж. Ғажайып от құшағында. Алматы: Қазақстан, 1978. 142 б. (Фараби).
5. Тұрлұғұлов Т. Әбу Наср әл-Фараби (870—950) // Қазақ ССР тарихы туралы әңгімелер (IV класс үшін құрал). Алматы: Мектеп, 1978. 10—11 б.
6. Шаймерденова К. Ұстаз жолымен. Алматы: Мектеп, 1978. 78 б. (Фараби).

1979

7. Бердібаев Р. Қазақ тарихы романы. Алматы: Ғылым, 1979. 2, 4, 5 б. (Фараби).
8. Дербісалиев Ә. Тарихи тұлға сымбаты // Қазақ әдебиеті. 1979. 8 шілде (Фараби).
9. Жарықбаев Қ. Парасаттылық // Жетісу. 1979, 26 мамыр (Фараби).
10. Көбесов А. Әл-Фараби және Европа ғылымы // Білім және еңбек. 1979. № 7, 25 б.
11. Көбесов А. Ғұламалар ұстазы: әл-Фарабидің мұраларын зерттеу // Білім және еңбек. 1979. № 6. 24—25 б.
12. Көбесов А. Ертедегі Грециядан бастап... Әбунасыр әл-Фарабидің еңбектері туралы // Білім және еңбек. 1979. № 5. 28—29 б.

1980

13. Бердібаев Р. Биік парыз. Алматы, 1980. 83—90 б. (Фараби).
14. Дербісалиев Ә. Әл-Фарабидің «Өлең өнерінің қағидалары туралы трактаты // Сөзстан [жинақ]. Алматы, 1980. 8—14 б.
15. Дербісалиев Ә. Әл-Фарабидің эстетикасы [оқу құралы]. Алматы, 1980. 66 б.
16. Дербісалиев Ә. Әл-Фарабидің эстетикасы. Арнаулы дәріс бағдарламасы. Алматы, 1980. 10 б.
17. Жарықбаев Қ. Ақылдың көзі. Алматы: Жалын, 1980. 23,

* 1 Кейбір еңбектердің тақырыбында әл-Фараби сөзі тұрмаса да, сондай-ақ бұлар түгелдей ғұлама мұрасына бағышталмаған жағдайда жақша ішіне Фараби деп жазып отырдық. (Автордың ескертуі).

- 29, 30, 42, 44, 83, 101—102, 112—113, 135—158 б. (Фараби).
18. Жарықбаев Қ. Бауырлас ғалым пікірлері // Жұлдыз. 1980. 17 сәуір (Фараби).
 19. Жарықбаев Қ. Жан сырының білгірі // Аталар сөзі — ақылдың көзі. Алматы, 1980. 10 — 39 б.
 20. Кемелов Б. Асылдың асылы // Білім және еңбек. 1980. № 6. 18—19 б. (Фараби).
 21. Көбесов А. Ибн Сина // Білім және еңбек. 1980. № 4. 11 б. (Фараби).
 22. Көбесов А. Мың жасаған ғұлама // Лениншіл жас. 1980. № 4 қыркүйек. (Фараби).
 23. Қасымжанов А. Х., Мәжиденова Д. М. Ж: Жүсіп Бала-сағұни // Жұлдыз. 1980. № 3.

1981

24. Әбу Наср әл-Фараби // Қазақ совет энциклопедиясы. Алфавитті пән-есім көрсеткіші. Алматы, 1982. 584 б.
25. Жарықбаев Қ., Өтепберген Ш. Әл-Фараби және астрономия // Қазақ әдебиеті. 1981, 13 қараша.
26. Жарықбаев Қ. Ұлы мұра туралы жана зерттеу (А. Көбесовтің «Астрономия в труде аль-Фараби» атты кітабына рецензия) // Жетісу. 1981. 28 тамыз.
27. Сарыбаев Б. С. Әл-Фараби және музыка // Қазақ музыкалық аспаптары. Алматы, 1981. 16—26 б.
28. Сейдімбеков А. Күнгір күнгір күмбездер. Алматы: Жалын, 1981. 153 б. (Фараби).
29. Сүйіншәлиев Х. Қазақ әдебиеті тарихының программасы. Алматы, 1981. 7 б. (Фараби).

1982

30. Бейсенбаев Ж. Әдептілік әлемі. Алматы: Жалын, 1982. 131 б.
31. Дербісәлиев Ә. Араб шежірешілері және әл-Фараби // Шаңырақ бұлақтар. Алматы: Жазушы, 1982. 78—99 б.
32. Дербісәлиев Ә. Әл-Фараби және поэзия. Бұл да сонда. 99—10 б.
33. Дүйсенбин Ж. Ұлы перзентіміз: // Жұлдыз. 1982. № 11. 176 — 180 б. (Фараби).
34. Жарықбаев Қ. Психология (Педагогтық училищелерге арналған оқулық) Алматы: Мектеп, 1982. 6, 19, 76, 272 б. (Фараби).
35. Көбесов А. Фарабидің ғылымдар методологиясы // Білім және еңбек. 1982. № 5. 22—23 б.
36. Қабдолов З. Сөз өнері (оқулық). Алматы: Мектеп, 1982. 60—61 б. (Фараби).

37. Қасабеков А. Елеулі еңбек // Қазақ әдебиеті. 1982. 10 желтоқсан. (Фараби).
38. Қасымжанов А. Х. Әл-Фараби дін философиялық мұрасын зерттеудегі жана ізденіс // Қазақстан әйелдері. 1982. № 8. 4—5 б.
39. Қожакеев Т. Ежелгі Египет елінде // Лениншіл жас. 1982. 17 желтоқсан (Фараби).
40. Машанов А. Табу. Алматы: Қазақстан, 1982, 56, 59, 108, 129, 130—131 б. (Фараби).
41. Мырзахметов М. Мұхтар Әуезов және Абайтану проблемалары. Алматы: Ғылым. 1982. 241, 243, 245 б. (Фараби).

1983

42. Әл-Фараби // Алматы: Энциклопедиялық анықтама. Алматы, 1983. 127—128 б.
43. Әл-Фараби проспектісі // Бұл да сонда. 128-б.
44. Дүйсенбин Ж. Шығыс ғұламасы және дін. Әл-Фарабидің атеистік көзқарасы туралы // Білім және еңбек. 1983. № 7. 26—27 б.
45. Кенжебаев Б., Қожакеев Т. Сөз туралы сөз. Алматы, 1983. 46 б. (Фараби).
46. Қазақ ССР тарихы. Бес томдық. Том 2. Алматы: Ғылым, 1983, 105—109 б. (Фараби).
47. Сүйіншәлиев Х. Ежелгі әдебиет тарихының программасы. Алматы, 1983. 7 б. (Фараби).

1984

48. Ақатаев С. Шығыс Аристотелі // Білім және еңбек. 1984. № 12, 27 б. (Фараби).
49. Әл-Фараби // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1984, Т. 1. 41, 87 б.
50. Бейсенбаев Ж. Бекзаттық пен кемелділікке жол // Лениншіл жас. 1984. 27 сәуір (Фараби).
51. Бес ғасыр жырлайды. Бірінші том. Алматы: 1984. 6 б. (Фараби).
52. Бисарыұлы С. Шығыс Аристотелі // Білім және еңбек. 1984. № 12. 27 б. (Фараби).
53. Қарамурзин А. «Вега» станциясы немесе әл-Фараби идеясына байланысы // Коммунизм таңы. 1984. 4, 14 тамыз.
54. Қаратаев М. Отанын тапқан ұлы перзент // Әдеби сын мақалалары, Алматы. 1984. 195—199 б. (Фараби).

1985

55. Әл-Фараби туралы аңыздар // Ел ауызынан. Алматы, 1985. 236—338 б.

56. Бердібаев Р. Заман сазы. Алматы, 1985. 8, 9, 63—65 б. (Фараби).
57. Жарықбаев Қ. Еңбек ер атандырады // Білім және еңбек. 1985. № 5. 31 б. (Фараби).
58. Жолдасбеков Ә., Кебесов А. Фарабидің механикасы // Білім және еңбек. 1985. № 1. 14—15 б.
59. Марғұлан Ә. Ежелгі жыр, аңыздар. Алматы, 1985, 144, 190, 200, 212 б. (Фараби).
60. Мырзахметов М. Әл-Фараби мен Абай пікіріндегі сабақтастықтар // Қазақстан мектебі. 1985. № 8. 68—74 б.

1986

61. Ақатаев С. Аристотель және Фараби // Білім және еңбек. 1986. № 8. 31 б.
62. Ақатаев С. Ғұлама мұрасы // Жұлдыз. 1986. № 12, 201—203 б. (Фараби).
63. Дербісәлиев Ә. Мың бір түн елінде. Алматы: Жалын, 1986. 11 б. (Фараби).
64. Дербісәлиев Ә. Әбу Наср әл-Фараби және оның «Поэзия өнер жайлы трактаты» // Жалын. № 1, 14—15 б.
65. Жолдасбеков М. Асыл арналар. Алматы: Жазушы, 1986. 14 б. (Фараби).
66. Келімбетов Н. Әбу Наср әл-Фараби // Қазақ әдебиетінің ежелгі дәуірі. Алматы, 1986. 71—79 б.
67. Келімбетов Н. Орта ғасыр ғалымдарының әл-Фараби туралы ой-пікірлері // Бұлда сонда. 107—113 б.
68. Қасымжанов А. Х., Келбұғанов А. Ойлау мәдениеті. Алматы: Қазақстан, 1986, 6, 114, 122 б.
69. Машанов А. Ғұлама ғалым әл-Фараби еңбектері хақыда // Қазақстан мектебі. 1986. № 9. 71—79 б.
70. Өнер алды қызыл тіл. Алматы: Жазушы, 1986. 14 б. (Фараби).
71. Сейітқазин Қ. Аплатон, Аристотель һәм әл-Фараби // Білім және еңбек. 1986. № 8, 47 б.
72. Сүйіншалиев Х. Көне түркі поэзиясының тұңғыш жинағы // Диуани ат түрік. Алматы, 1986. 20—70 б. (Фараби).

1987

73. Дәдебаев Ж. Әдеби шығарма. Алматы, 1987 34—35 б. (Фараби).
74. Дербісәлиев Ә. Әбу Наср әл-Фараби // Жалын. 1987. № 1, 66—67 б.
75. Дербісәлиев Ә. Әбу Наср әл-Фараби туғанына 1100 жыл толуына байланысты // Жалын. 1987. № 1. 66—68 б.
76. Жарықбаев Қ. Ұстаздық еткен жалықпас. Алматы: Мектеп, 1987. 87 б.

77. Күмісбаев Ө. Отырар ойшыл және поэтика, әл-Фарабидің әдебиет саласындағы еңбектері жайында // Оңтүстік Қазақстан. 1987, 23 желтоқсан.
78. Қасымжанов А. Х. әл-Фараби // Пионер. 1987. № 1, 13 б.
79. Қоңыратбаев Ә. Әл-Фараби және шығыс Ренессансы // Қазақ эпосы және түркология, Алматы, 1987. 291—335 б.
80. Қоңыратбаев Ә. Фараби және Абай // Қазақ эпосы және түркология. Алматы, 1987. 326—336 б.
81. Мәжиденова Д. Құт негізі білек // Білім және еңбек. 1987. № 3. 34—35 б. (Фараби).
82. Сарыбаев Ш. С. Қазақ тіл білім әдебиетінің библиографиялық көрсеткіші. Алматы: Ғылым, 1987, 61 б. (Фараби).
83. Сүйіншәлиев Х. Әл-Фараби // Ғасырлар поэзиясы. Алматы, 1987. 5, 50 б. (Фараби).

1988

84. Ақатаев С. Аплатондай кемеңгер // Тереннен тартқан тамырлар. Алматы, 1988. 76—78 б. (Фараби).
85. Алдамұратов Ә. Ой процесінің психологиялық және логикалық астары // Қазақстан мектебі. 1988. № 6. 33 б. (Фараби).
86. Әл-Фараби // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. Т. 3. 5, 74, 88, 111, 138, 171, 187, 214, 300, 324, 342, 358, 363, 446, 447, 502, 562, 584, 599 б.
87. Байзақов Е. Эстетика // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. 109—112 б. (Фараби).
88. Бурабаев М. Әл-Фараби // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. 109—112 б.
89. Бурабаев М. Әл-Фараби // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы. 1988. 109—112 б.
90. Дербісалиев Ә. Саруан мен Отырардың орны жатыр // Лениншіл жас. 1988, 27 қазан (Фараби).
91. Дербісәлиев Ә. Отырарлық екі жұлдыз // Алматы ақшамы. 1988, 6—8 қыркүйек (Фараби).
92. Көбесов А. «Альмагаске түсініктеме» // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. Т. 3. 88 б. (Фараби).
93. Көбесов А. «Астрологиялық трактат» // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. Т. 3. 88 б. (Фараби).
94. Көбесов А. Әл-Фарабидің дидактикасы // Қазақстан мектебі. 1988. № 11. 68—70 б.
95. Көбесов А. Бақытқа жету мұраты. Әл-Фарабидің педагогикалық мұрасын арнайы зерттеу жайлы // Білім және еңбек. 1988. № 4, 14—15 б.

96. Көбесов А. «Геометриялық салулар жайлы трактат» // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1983. Т. 3. 171 б. (Фараби).
97. Көбесов А. «Евклидке түсініктеме, // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. Т. 3. 214 б. (Фараби).
98. Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. № 4, 5, 7, 88, 111, 138, 171, 187, 214, 256, 360, 324, 342, 352, 358, 368, 446, 447, 502, 562, 594, 599 б. (Фараби).
99. Қасымжанов А. Х. Философия // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1988. Т. 3. 552 б. (Фараби).
100. Қыраубаева А. Ғасырлар мұрасы. Алматы: Мектеп, 1988. 4—12, 10, 14 б. (Фараби).

1989

101. Әл-Фараби және Абай (Сұхбат) // Өркен. 1989, 17 шілде.
102. Әл-Фараби // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, Қаз. сов. энциклопед. бас редакциясы, 1989, Т. 4. 149 б.
103. Бердібаев Р. Кәусар бұлақ. Алматы: Жазушы, 1989. 64 б. (Фараби).
104. Бурабаев М. Әбу Наср әл-Фараби // Сөнбес жұлдыздар. Алматы: Қазақстан, 1989. 68—87 б.
105. Дербісәлиев Ә. Әл-Фарабидің замандастары // Сөнбес жұлдыздар. Алматы: Қазақстан, 1989. 103—122 б.
106. Дуанабаев Ж. Мектепке психолог керек пе? // Лениншіл жас. 1989. 9 маусым (Фараби).
107. Жарықбаев Қ., Қалиев С. Ұлттық тәлім-тәрбиенің асыл арналары // Өркен. 1989, 16 желтоқсан (Фараби).
108. Жұмабаев М. Шығармалары. Алматы: Жазушы, 1989. 175 б. (Фараби).
109. Көбесов А. Әл-Фараби — көрнекті методист // Математиканы оқытудың методикасы. Алматы, 1989. 11—14 б.
110. Қадыров Е. Ұстаздың қайта оралуы. // Оңтүстік Қазақстан. 1989. 26 қазан (Фараби).
111. Қадыров Е. Ұлы баба рухын қастерлейік немесе әл-Фарабиге арналған кештен кейінгі ойлар // Оңтүстік Қазақстан. 1989, 17 наурыз.
112. Қасымжанов А. Х. Әл-Фараби мұрасын зерттеудегі жана ізденіс // Қазақстан әйелдері. 1989, № 8, 14—15 б.
113. Қасымжанов А. Х. Фарабитану // Қазақ ССР. Қысқаша энциклопедия. Алматы, 1989. Т. 4. 636 б.
114. Қожакеев Т. Мағжан «Ақжол» газетінде // Оңтүстік Қазақстан. 1989, 13 мамыр (Фараби).
115. Қожакеев Т. Дара дарын // Мәдениет және тұрмыс. 1989. № 12. 19 б. (Фараби)

116. Машаров А. Өмірдің мәні кұштарлықта // Орталық Қазақстан. 1989, 29 тамыз (Фараби).
117. Мырзахметов М. Әл-Фараби мен Абай сабақтастығы. // Бұл да сонда. 87—103 б.
118. Сейдімбеков А. Сонар [Деректі әңгімелер] Алматы: Жалын, 1989, 114 б.
119. Сөнбес жұлдыздар. Алматы: Қазақстан, 1989. 10, 20, 57, 59, 140, 166, 183 б. (Фараби).
120. Сүйіншәлиев Х. Әл-Фараби — әдебиетші // VIII—XVIII ғғ. Қазақ әдебиеті. Алматы, 1989. 49—85 б.
121. Тәжікова К. Ислам: Дүние таным, идеология, саясат. Алматы: Қазақстан, 1989. 78—79 б. (Фараби).
- 1990**
122. Агашков Н. А., Алдамұратов. Ұстаздық ойлардың логикалық-психологиялық астарлары // Қазақ мектептеріндегі этнопсихологиялық аспектілері. Алматы, 1990, 68 б. (Фараби).
123. Асылханова Б. Мен Фарабиді сүйемін // Өркен. 1990, 28 шілде.
124. Атамекен. Алматы: Жалын, 1990. 9, 24, 126, 127 б. (Фараби).
125. Әл-Машани. Әл-Фараби заманы жана басталады. // Өркен. 1990. 17 қараша.
126. Әбу Наср әл-Фараби // Ежелгі дәуір әдебиеті. Алматы. 1990. 114—133 б.
127. Балтабаев М. Қазақ халық музыкасы және студент жастар. Алматы: Ана-тілі. 1990. 17—21 б. (Фараби).
128. Бейсенова Ә. Қазақстан табиғатын зерттеу және физикалық география идеяларының дамуы. Алматы: Рауан, 1990. 29—31 б.
129. Бердібаев Р. Халық мұрасының қамқоры // Алматы ақшамы. 1990. 4 қыркүйек (Фараби).
130. Дербісәлиев Ә. Карфаген елінде // Жұлдыз. 1990 № 3. 121—124 б. (Фараби).
131. Дербісәлиев Ә. Имад д Әбу-л Қасым әл-Фараби ортағасырлық ойшыл, педагог // Фараби в диалоге времени. Алматы, 1990. 90—97 б. (Фараби).
132. Дербісәлиев Ә. Отырардың қос жұлдызы // Атамекен. Алматы: Жалын, 1990, 126—144 б. (Фараби).
133. Жарықбаев Қ. Сенім біздің серігіміз // Алматы ақшамы. 1990. 6 тамыз (Фараби).
134. Жарықбаев Қ. Әл-Фараби медициналық психологияның ізашары // Денсаулық. 1990. № 10. 31 б.
135. Жолдасбеков М. Асыл арналар. Алматы: Жазушы, 1990, 8, 15 б. (Фараби).

136. Ибраев М. Әбу Наср әл-Фараби // Семей таны. 1990. 15 желтоқсан.
137. Көбесов А., Көбесова Ш. «Музыканың ұлы кітабының» — тағылымдары / Жұлдыз. 1990. № 4. 176—182 б. (Фараби).
138. Қазақтың тәлім-тәрбие тарихы. X—XI кластарына факультативтік сабақ бағдарламасы // Қазақстан мұғалімі. 1990, 21 қыркүйек (Фараби).
139. Қазақтың мәдениет тарихы курсы программасының жобасы (Орта мектептің X—XI кластарында өткізілетін факультатив) — Алматы, 1990, 7-8-22 б. (Фараби).
140. Қарамурзин А. Астрономиядан қосымша оқуға арналған кейбір мәселелер. Алматы: Рауан, 1990. 18—19 б. (Фараби).
141. Қожакеев Т. Бекмұхаммед және Міржақып // Шалқар. 1990, 23 ақпан. (Фараби).
142. Ошақбаев Р. Фараби телескоп жасаған ба? // Зерде. 1990. № 7. 38—39 б.

1991

143. Әлібеков Ш. Қазақ фольклорының эстетикасы. Алматы: Рауан, 1991. 57 б. (Фараби).
144. Дәдебаев Ж. Өмір шындығы және көркемдік шешім. Алматы: Ғылым, 1991. 179—183 б. (Фараби).
145. Дербісалиев Ә. Жылғадан басталған дария // Жұлдыз. 1991, № 11, 154 б. (Фараби).
146. Жарықбаев Қ. Платон // Ұлан. 1991, 16 көкек (Фараби).
147. Жарықбаев Қ. Жан бапкері болғың келсе. // Лениншіл жас. 1991. 18 мамыр (Фараби).
148. Жарықбаев Қ. Асан Қайғының ақ отауы // Атамекен, 1991, 11 сәуір (Фараби).
149. Жарықбаев Қ. Теофраст. // Ұлан, 1991, 13 тамыз (Фараби).
150. Қожакеев Т. Мағжанның мұң зары. // Лениншіл жас, 1991, 26 ақпан (Фараби).
151. Қожакеев Т. Талас пен таным. // Жұлдыз, 1991, № 9 156—163 б. (Фараби).
152. Қоңыратбаев Ә., Қоңыратбаев Т. Көне мәдениет жазбалары, Алматы, Қазақ университеті. 1991, 9, 244, 249, 250, 281 б. (Фараби).
153. Құрбанқожаев С. Фараби сапары. (өлең) // Жұлдыз, 1991. № 6, 35—37 б.
154. Қоңыратбаев Ә., Қоңыратбаев Т. Әбу Наср әл-Фарабидің музыкалық мұрасы // Бұ да сонда. 289—293 б.
155. Қоңыратбаев Ә. Әбуғали Ибн Синаның музыка теория-

- сына қатысты еңбектері // Бұл да сонда. 294, 296, 298, 304 б. (Фараби).
156. Нілібаев Ә. Әл-Фараби бабамыз жайында // Халық кеңесі, 1991, 28 мамыр.
157. Фараби // Түрк даналары. Бішкек, 1991, 16—19 б.
158. Философия. (оқу құралы). Алматы: Рауан, 1991, 27—28 б. (Фараби).
159. Қадыров Е. Ұлы ұстаз ортамызға оралама? // Жібек жолы. 1991, № 1, 5—6 б. (Фараби).
160. Шәріпов Ә. Идеялық сенім және діни фатализм. Алматы: Қазақстан, 1991, 32 б. (Фараби).

1992

161. Алтаев Ж. Ежелгі рухани таным және қазақ философиясы. Альманах // Мұрагер, 1992, № 1, 46 б. (Фараби).
162. Алтаев Ж. Мың жылдық бастау. // Ана тілі, 1992, 17 қараша (Фараби).
163. Алтаев Ж. Ежелгі мұра және дәстүр жалғастығы. // Мұрагер, № 2, 1992, 55 б. (Фараби).
164. Ауланұлы Т. Ғұлама (Әл-Фарабидің педагогикалық-психологиялық көзқарастары жайында) // Маңғыстау, 1992, 2 мамыр (Фараби).
165. Әли Әкбар Велаяти. Әл-Фараби-ислам философиясының негізін қалаушысы // Өркен, 1992, 18 қаңтар.
166. Әл-Машани А. Әл-Фараби және ислам // Иман. 1992, № 2, 3.
167. Әл-Машани А. Әл-Фараби ұлы ұстаз // Заман-Қазақстан. 1992, 7 ақпан.
168. Әлімов А. Ұлы бабамыз мұрасына қамқорлық (әл-Фараби оқулары) // Мұрагер. 1992, № 1, 78—79 б. (Фараби).
169. Бердібаев Р. Ақын тағдыры. // Бес арыс. Алматы: Жалын, 1992, 365 б. (Фараби).
170. Ғаббас С. Абайдың педагогикалық көзқарасы // Ақиқат, 1992, № 11, 81, 83, 84, 85 б. (Фараби).
171. Ғұлама ғалымы ғибраты (Араб елінде жарық көрген Әбу Наср әл-Фараби атты шығармадан) Аударған Ж. Дәдебаев // Азия, 1992, № 9, 10, 12, 13, 14, қыркүйек.
172. Дербісәлиев Ә. Әл-Фарабидің мұражайы құрылып жатыр. // Егеменді Қазақстан, 1992, 21 қараша.
173. Дербісәлиев Ә. Ежелгі араб елінде. Сапарнама, Алматы: Балауса. 1992, 272 б. (Фараби).
174. Дербісәлиев Ә. Ежелгі Сайрам мен Түркістан ғұламалары // Жас алаш, 1992, 2 сәуір, (Фараби).
175. Дербісәлиев Ә. Отырар ғұламалары // Жалын, 1992, № 3. 44—5 б. (Фараби).

177. Дербісәліев Ә. Шаяннан табылған үнді кітабы. // Ғажайып Үндістан, № 1, 1992, № 3, 20 б. (Фараби).
178. Жарықбаев Қ. Қазақ психологиясының тарихы // Қазақстан мектебі, 1992, № 2 (Фараби), 63, 64, 68 б.
179. Жарықбаев Қ. Әбу Наср әл-Фараби // Ұлап, 1992, 1 сәуір,
180. Досжанов Д. Таразы. (роман толғау), Алматы: Жазушы. 1992, 67 б. (Фараби).
181. Көбесов А. Халық астрономиясы // Информатика, физика, математика, 1992, № 3, 20 б. (Фараби).
182. Кабуснама. Алматы: Балауса. 1992. 5 б. (Фараби).
183. Күмісбаев Ө. Фараби поэзия теоретигі // Зерде. — 1992. № 5, 28 б.
184. Қазақ халқының тәлім-тәрбие тарихынан. Алматы, 1992, 19—20 б. (Фараби).
185. Қазақстанда педагогикалық ой-пікірдің даму тарихы. Жамбыл. 1992, 5, 8, 9 б. (Фараби).
186. Қариев З. Алтау ала болса... // Ана тілі. 1992, 2 сәуір (Фараби).
187. Қариев З. Алаш аруы // Оңтүстік Қазақстан, 1992, 20 сәуір (Фараби).
188. Қариев З. Әлі де шындай түсуіміз керек // Егеменді Қазақстан, 1992, 14 шілде (Фараби).
189. Қариев З. Екі жыл өткен соң, ес жию // Алматы ақшамы, 1992, 24 сәуір (Фараби).
190. Қариев З. ҚазМУ-дегі кездесу // Алматы ақшамы, 1992, 18 қараша (Фараби).
191. Қариев З. Кеш қалу күнемен пара-пар // Алматы ақшамы. — 1992, 20 сәуір (Фараби).
192. Қожакеев Т. Түрік тақырыбы қазақ баспа сөзінде // Өркен, 1992, 19 желтоқсан (Фараби).
193. Мазмұнды кездесу // Алматы ақшамы. — 1982, 26 қазан (Фараби).
194. Мағауин М. Қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет (XV—XVIII ғғ.) Алматы: Ана тілі. 1992, 4 б. (Фараби).
195. Менжанова Ә. Мектепке дейінгі педагогика. Алматы: Рауан, 1992. 59—61 б. (Фараби).
196. Мұстафа Шоқай. Түркістанның қилы тағдыры. Алматы: Жалын, 1992, 24, 51—52 б. (Фараби).
197. Наурызбаев Ж. Тәрбие басы тіл // Ақиқат. 1962, № 6, 82 б. (Фараби).
198. Нысанбаев э., Әбжанов Т. Адамға қарсы бөт бұрсақ. Алматы: Қазақ университеті. 1992, — 148—149 б. (Фараби).
199. Отан тану курсының бағдарламасы. Алматы, 1992 11 б. (Фараби).

200. Сатанов С. Халық тағдыры, ұлт абыройы. // Алматы ақшамы, 1992, 1 көкек (Фараби).
201. Табылдышев Ә. Халық тағлымы, Алматы: Қазақ университеті. 1992. 86—87 б. (Фараби).
202. Ұлттық психология салаларынан арнаулы дәрістері (педагогикалық институттар мен университеттердің бағдарламалары), Алматы, 1992, 7—8, 15 б. (Фараби).
- 1993
203. Бұрабаев М. С. Абайдың философиялық көзқарастары // Жалын. 1993. — № 6, 5 бет (Фараби).
204. Ғабдуллин Б. Бес асыл іс // Жалын. — 1993. № 6, 27 б. (Фараби).
205. Ғұлама Қожа Ахмет Иассауи. Алматы. 1993. 3. 9 (Фараби).
206. Жарықбаев Қ. Абай Құнанбаевтың психологиялық көзқарастары // Ғылыми-педагогикалық орталық хабаршысы. 1993. № 14. (Фараби).
207. Түркия ғұламаларына көз салсақ // Заман Қазақстан. 1993. 22 қаңтар (Фараби).
208. Жарықбаев Қ. Абайдың психологиялық көзқарасы // Жалын. 1993. № 6. 30—33 б. (Фараби).
209. Жәнібеков Е. Әл-Фарабидің физикалық көзқарасы. Алматы: Рауан, 1993. — 112 б.
210. Көбесов А. Математика тарихы. Оқу құралы. Алматы: Қазақ университеті. 1993. 99—105 б. (Фараби).
- 210 а. Қайдаров Ә. Ана тілі азбасын, ата мекен тозбасын // Дүние жүзі қазақтарының құрылтайы. Алматы: Атамұра — Қазақстан, 1993, 74 б.
211. Қазақтың көне тарихы. Алматы: Жалын, 1993. 205 б. (Фараби).
212. Қазақтың халық педагогикасы. Библиографиялық көрсеткіш. Жамбыл, 1993. 3, 12 б. (Фараби).
213. Қалиев М. Әл-Фарабидің жолын қуған // Алматы ақшамы. 1993. 11 қаңтар.
214. Қари З. Көкірек көзді көсемдер. Палсапа пірі мен Поэзия Пайғамбары немесе Әл-Фараби мен Абай. Алматы: Ақниет, 1993, 38 б.
215. Қорқыт ата жайлы деректер // Жібек жолы. 1993. — № 1—2 т. 29 б.
216. Қасабеков А. Қазақ философиясы тарихын зерттеудің методологиялық мәселелері // Қазақстан Республикасы Ұлттық ҒА Хабарлары. 1993. № 3. 156. (Фараби).
217. Мамажанов М. Асыл мұра. Алматы: Қазақстан, 1993. 5, 20, 22, 24, 25, 112, 116 б. (Фараби).

218. Мамажанов М. Халық қазынасы. Әл-Фарабиден Абайға дейін // Алматы ақшамы. 1993. 26 қаңтар.
219. Машанов А. Әл-Фараби және ислам // Зерде. 1993. № 11. 10—11 б.
220. Мустафин М., Ұлықпанов А. Әл-Фарабидің саясат туралы көзқарастары // Ақиқат. 1993. № 8. 40—43 б.
221. Мырзахметов М. Әл-Фараби // Жалын. 1993. № 6. 41—42 б.
222. Мырзахметов М. Әл-Фараби — Абай пікірлеріндегі сабақтастық // Абайдың адамгершілік мұраттары. Алматы: Рауан, 1993. 90—403 б.
- 222 а. Назарбаев Н. Ә. Құшағымыз бауырларға айқара ашық // Дүние жүзі қазақтарының құрылтайы. Алматы: Атамұра-Қазақстан, 1993, 6 б.
223. Оразбекова Қ. Иман және инабат. Алматы: Ана тілі, 1993. Б. 87 (Фараби).
224. Оразбаева Н. Қазақ ұлттық психология ғылымының дамуы жайында // Қазақстан мектебі. 1993. № 3. 64—67 б.
225. Орынбеков М. С. Қазақ философиясына кіріспе // Қазақстан Республикасы Ұлттық ҒА Хабарлары. 1993. № 3. 22 б. (Фараби).
226. Педагогикалық тағылымдар. Алматы: Рауан, 1993, 52—85 б. (Фараби).
227. Тауасарұлы К. Түп-түқияннан езіме шейін. Алматы: Жалын, 1993. 148—152 б. (Фараби).
228. Тәжібаев Т. Жалпы психология. Алматы: Қазақ университеті. 1993. (Фараби).
229. Шоқай Мұстафа Түркістан Советтер тепкісінде. Алматы: Шипагер, 1993 (Фараби).

**Авторлар, кітаптар мен мақалалар аттарының
көрсеткіші**

- Ақатаев С. 48, 61, 62, 84
Агашков Н. И. 122, 121
Алдамұратов Ә. 85
Алтаев Ж. 160, 161, 162
Асылханова Т. 123
Атамекен 124
Ауланұлы Т. 163
Әбжанов Т. 197
Әбу Наср әл-Фараби 126
Әл-Машани 24, 125, 165, 166
Әли Акбар Велаяти 164
Әлібеков Ш. 142
Әлімов А. 167
Әл-Фараби және Абай 101
Әл-Фараби туралы аңыздар 53
Әл-Фараби 42, 49, 86, 102, 123
Әл-Фараби проспектісі 43
Байзақов Е. 87
Балтабаев М. 127
Бейсенбаев Ж. 30, 50
Бейсенова Ә. 128
Бердібаев Р. 7, 13, 54, 101, 125, 168
Бес ғасыр жырлайды 51
Бисарұлы С. 52
Бұрабаев М. 88, 89, 104, 203
Ғаббас С. Ж. 169
Ғабдуллин Б. 204
Ғұлама ғалым ғибраты 170
Ғұлама Қожа Ахмет Иассауи 205
Дәдебаев Ж. 73, 143
Дербісәлиев Ә. 1, 2, 8, 15, 29, 16, 31, 32, 63, 64, 74, 75, 90, 91, 105, 144
Досжанов Ж. 106
Жарықбаев Қ. Б. 9, 17, 19, 18,
Дүйсенбин Ж. 33, 44
25, 26, 34, 57, 76, 107, 133, 134,
145, 146, 147, 148, 177, 178,
206, 207, 208
Жәнібеков Е. 209
Жолдасбеков Ә. 58
Жолдасбеков М. 65, 131, 134
Жұмабаев М. 108
Ибраев М. 135
Қабуснама 181
Келтұрғанов А.
Келімбетов Н. 66, 67
Кемелов Б. 20
Кенжебаев Б. 37, 45
Көбесов А. 3, 4, 24, 10, 11, 12,
21, 22, 35, 92, 93, 94, 95, 96, 97,
109, 136, 180, 210
Күмісбаев Ә. 77, 182
Қазақ ССР Қысқаша энцикло-
педия 98
Қадыров Е. 110, 111, 158
Қазақ ССР тарихы 46
Қазақстанда педагогикалық ой
дың даму тарихы 184
Қазақтың тәлім-тәрбие тарихы
137
Қазақ халқының тәлім-тәрбие
тарихынан 183
Қазақ университеті 198
Қабдолов З. 36
Қазақтың көне тарихы 211
«Қазақтың мәдениет тарихы»
курс программасының жобасы
138
Қазақтың халық педагогикасы
212
Қалиев М. 213
Қарамурзин А. 53, 139
Қаратаев М. 54
Қариев З. 185, 186, 187, 188,
189, 190, 214
Қасабеков 37, 216
Қасымжанов А. Х. 23, 36, 68, 78,
99, 112, 113

- Қожакеев Т. 37, 45, 113, 114, 115, 140, 149, 150, 191
Қоңыратбаев Ә. 79, 80, 145, 146, 147, 151, 154
Қоңыратбаев Т. 151
Қорқыт ата жайлы деректер 215
Құрбанқожаев С. 152, 153
Қыраубаева А. 98, 100
Мағауин М. 193
Мазмұнды кездесу 192
Мамажанов М. 217, 218
Марғұлан А. 59
Машанов А. 40, 69, 116, 67, 114, 219
Мәжіденова Д. 18, 81
Менжанова Ә. 194
Мұстафин Т. 220
Мырзахметов М. 41, 60, 117, 221, 222
Наурызбаев Ж. 196
Назарбаев Н. Ә. 222 а
Нысанбаев Ә. 197
Нілібаев Ә. 155
Оразбаева Н. 224
Оразбекова К. 223
Орынбеков М. С. 225
Отан тану курсының бағдарламасы 198
Ошақбаев Р. 141
Өнер алды қызыл тіл 70
Сарыбаев Б. 27
Педагогикалық тағылымдар 226
Сарыбаев Ш. 82
Сатанов С. 194
Сейдімбеков А. 28, 118
Сейітқазин К. 71
Сөнбес жұлдыздар 119
Сүйіншәлиев Х. 29, 47, 72, 83, 120
Табылдиев Ә. 204
Таусарұлы К. 227
Тәжібаев Т. 228
Тәжікова К. 121
Тұрлығұлов Т. 5
Ұлттық психология салаларынан арнаулы дәрістер 202
Ұлықпанов А. 220
Фараби 156
Философия (оқу құралы) 157
Шаймерденова К. 6
Шәріпов Ә. 159
Шоқай Мұстафа 229

IV. «Көрсеткішті» құрастырғанда пайдаланылған мерзімді

басылымдар

Азия (газет)	Алматы
Ақиқат (журнал)	Алматы
Ақорда (журнал)	Алматы
Алматы ақшамы (газет)	Алматы
Ана тілі (газет)	Алматы
Атамекен (газет)	Алматы
Білім және еңбек (журнал)	Алматы
Ғажайып Үндістан (газет)	Алматы
Денсаулық (журнал)	Алматы
Егеменді Қазақстан (газет)	Алматы
Жалын (журнал)	Алматы
Жас алаш (газет)	Алматы
Жетісу (газет)	Алматы
Жұлдыз (журнал)	Алматы
Жібек жолы (журнал)	Алматы
Зерде (журнал)	Алматы
Заман (Қазақстан (газет)	Алматы
Иман (газет)	Алматы
Қазақ әдебиеті (газет)	Алматы
Қазақстан әйелдері (журнал)	Алматы
Қазақстан мектебі (журнал)	Алматы
Коммунизм таңы (газет)	Алматы
Лениншіл жас (газет)	Алматы
Маңғыстау (газет)	Ақтау
Мәдениет және тұрмыс	(журнал) Алматы
Мұрагер (журнал)	Алматы
Оңтүстік Қазақстан (газет)	Шымкент
Орталық Қазақстан (газет)	Қарағанды
Өркен (газет)	Алматы
Пионер (журнал)	Алматы
Семей таңы (газет)	Семей
Ұлан (газет)	Алматы
Халық кеңесі (газет)	Алматы
Шалқар (газет)	Алматы

5. Әл-Фараби еңбектеріндегі кездесетін терминдердің (пәлсапа, педагогика, этика, психология т.б.) қысқаша қысқаша қазақша-орысша сөздігі.

А.

адам жаны —	человеческая душа
адамшылық қасиеттер —	человеческие достоинства
адамзаттық ғылым	гражданская наука
адамзаттық қоғам	гражданское общество
ақиқат	истина
ақыл	интеллект
ақыл күші	сила ума
айырбас қаласы	город обмена
аспан денелері	небесные тела
ашу	гнев
айналмалы қозғалыс	круговые движения

Ә.

әдеп	этика
әділдік	справедливость
әдет	привычка
әкім	правитель
әлем	вселенная
әрекет	действие
әрекетшіл интеллект	деятельный интеллект

Б.

бақыт	счастье
баспана	жилище
батырлық	храбрость
бәпекшіл ақыл парасат	страдательный разум
болмыс	бытие
бірінші негіз	первооснова
бірінші тұлға	первое сущее

Д.

даңғой қала	честолюбивый город
дәлел	доказательство
дене	тело
діни ілім	божественная наука

Е.

елестетуші күш	воля
ерік	искусство добровольного
ерікті түрде тәрбиелеу өнері	воспитания
ес	память

жан қуаттары
жан ұшыру
жазалау
жақсы мінез-құлық
жарылқау
жаттығу
жас өспірім ұқпақ
жүре келе дарыған

заң шығарушы
зат
зәру қала
заттардың образдары

Игілік
иман
инабат

көз
көнбістік
күдік
күштеп тәрбиелеу өнері

қабілет
қайырымды қала басшысы
қиялдатушы күш
қоғам
қозғалыс
қозғаушы күш
қорқақтық
қуат беруші күш
құдірет
құлық
құмарлық
құштар қала
қылық

мансапқор қала
мақсат
мән
мемлекет

Ж.

душевные силы
эффект
наказание
хороший нрав
поощрение
упражнение
подрастающее поколение
интеллект

З.

законодатель
вещь
город необходимость
образцы вещей

И.

благо
духовная глава мусульман
нравственность

К.

зрение
смирение
сомнение
искусство принудительного
воспитания

Қ

способность
глава добродетельного города
сила вообращения
общество
движение
движущая сила
трусость
питающая сила
всевышний
нрав
страсть
сластолюбивый город
поступок

М.

властолюбивый город
цель
сущность
государство

муттакалимдер
ми
мінез
мінсіз қоғам
надан қалалар
дағды
ойшылдық ізгіліктер
оқыту
орташа қоғам
от басы
өнер
өсімдік жаны
парасат
парасатты қабілет
парасатты немесе ойлаушы
күш
пасық пен бакытсыздық
қаласы
періште
пікір
пәлсапа
пенде
рахат
рұх
саз өнері (ғылымы)
салдар
саясат
себеп
сөзге тапқырлық
сыртқы нәсерлер
табиғи құлық
талпынушы немесе
талпындырушы күш
таным
тәрбие

муттакалимды (мусульманские
богословы)
мозг
характер
совершенное общество

Н.

невежественные города
навыки

О.

мыслительные добродетели
обучение
неполное общество
семья

Ө.

искусство
растительная душа

П.

разум
разумная способность
разумная или мыслящая
сила
город низости и несчастья

ангел
суждение
философия
индивид

Р.

удовольствие
дух

С.

музыка
следствия
политика
причина
остроумие
внешний шар

Т.

естественный нрав
стремящаяся или побужда-
ющая сила
познание
воспитание

түйсіну
түйсіктендіруші күш
түсіну
түс
түс көру
топтастыру

ощущение
ощущающая сила
понимание
цвет
сновидение
классификация

Ү.

ұғым
ұлы қоғам
ұстаз

понятие
великое общество
наставник

Ү.

үйрету

научить

Х.

хайуан жаны

животная душа

Ш.

шағын қоғам
шебер тәсілдер туралы ғылым

малое общество
наука об искусных приемах

ПРЕДИСЛОВИЕ

«Аристотель стал Аристотелем (т. е. очистился от позднейших наслоений — К. Ж.) благодаря Аль-Фараби».

Академик Б. Г. Гафуров

Абу Наср Аль-Фараби (8170—950) — великий сын казахской степи, выдающийся мыслитель раннего средневековья, является основателем философско-психологической школы Востока. Как ученый энциклопедист, он оказал огромное влияние на последующее развитие духовной культуры народов этого огромного региона, особенно на культуру арабо-персо-тюркоязычных народов. Нет почти ни одной отрасли знания, в которой бы он не оставил глубоких суждений, метких наблюдений и гениальных догадок. Он оставил огромное научное наследие. По мнению крупного востоковеда академика Б. Г. Гафурова, число трактатов Фараби достигает около 200 названий. В сентябре 1975 года мировая научная общественность отметила 1100-летие со дня его рождения. На международную научную конференцию «Аль-Фараби и развитие науки и культуры стран Востока» съехались видные фарабиеведы Ближнего и Среднего Востока, гости из Западных стран, которые единодушно отмечали широту его научных интересов, что его идеи о мире и дружбе народов глубоко созвучны современностью. Имя Аль-Фараби сверкает как звезда первой величины ибо он возвысил восточный аристотелизм до определенной научной системы, за что еще при жизни получил признание «Второго учителя» (второго после Аристотеля — К. Ж.)

Творчеству Аль-Фараби посвящены многочисленные исследования, изданы отдельные библиографические указатели о нем. Так, в 1962 году американский ученый Н. Решер выпустил аннотированный библиографический указатель литературы о Фараби (Питсбург, 54 с. на англ. яз.). В нем приведены основные источники, касающиеся Фараби с XVII века вплоть до 1961 года. К сожалению, в ней отсутствовали материалы о Фараби, изданные в СССР.

В создании такой библиографии приняли участие также ученые СНГ (Хайруллаев М. М., Жарикбаев К. Б., Лукин Б. В., Миллибанд С. Д., Аристова В. И., Ошерович Б. А. и др.). Так, в 1975 году на казахском языке был опубликован указатель о Фараби, где зарегистрировано 157

названий литературы о мыслителе) Жарикбаев К., Библиографический указатель литературы об Абу Наср Аль-Фараби). (Қазақстан мектебі. 1975. № 11, с. 89, 92, 96).

В 1977 году издательством «Қазақстан» издан Библиографический указатель Аль-Фараби (автор Жарикбаев К. Б.) включающий более 1000 названий литературы, посвященное наследию ученого. В «Указатель» также было включено около 70 названий трудов Фараби, изданные на казахском, русском, узбекском, арабском, персидском, тюркском, а также на языках ряда европейских стран.

Этот «Указатель» до сих пор остается единственным источником этого рода. Других библиографических указателей о Фараби как в ближнем, так и в дальнем зарубежье, мы пока не располагаем.

Предлагаемый вниманию «Указатель» приурочен к предстоящей международной научно-теоретической конференции, посвященной наследию Аль-Фараби, является продолжением той работы, который ведет автор на протяжении многих лет по сбору материалов о Фараби. Сюда включены около 400 разных публикаций, посвященные анализу тех или иных аспектов многогранного научного наследия ученого.

В «Указатель» вошли книги и брошюры, статьи из тематических сборников, журналов и газет, материалы симпозиумов и научных конференций, опубликованных на казахском и русском языках за последние 16 лет, т. е. с 1978 по 1993 гг. включительно.

«Библиографический указатель» состоит из следующих разделов:

- I. Произведения Абу Наср Аль-Фараби, изданные на русском языке за указанный период.
- II. Публикации разного характера посвященные наследию Фараби.
- III. Авторефераты диссертаций (кандидатские, докторские), защищенные за этот период.
- IV. Указатель имен авторов, заглавий книг и статей, включенных в данный «Указатель».

Материалы каждого раздела «Указателя» расположены в алфавитном порядке со сквозной нумерацией. Сокращения отдельных слов, названий книг и статей взяты по существующей классификации. Сюда вошли в основном публикации, изданные в Казахстане, но в нем можно встретить и ряд материалов о Фараби, опубликованные за ее пределами.

Разумеется «Указатель» не может быть безупречным во всех отношениях. В нем могут быть отдельные пропуски, ускользнувшие из поля зрения составителя.

Несмотря на это он может оказать помощь студентам, аспирантам, научным работникам и всем, кто живо интересуется жизнью и творчеством великого мыслителя и явится весьма полезным источником особенно для фарабиеведов.

I. Труды Абу Насра Аль-Фараби, изданные на русском языке в период с 1978 по 1993 г.

1. Книга букв // Қасымжанов А. Х. Аль-Фараби. М.: Мысль, 1982. (Перевод К. Х. Таджиковой) С 176—190.

2. Историко-философские трактаты. (Перевод с арабского). Вступительная статья М. С. Бурабаева «Об отношении к предшествующей философии в учении Аль-Фараби. Алматы: Наука, 1985.

Содерж.: Философия Платона и ее части. Расположение этих статей от начала до конца. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 105—133. Сущность «Законов» Платона. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 133—209. Философия Аристотеля. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 133—209. Философия Аристотеля. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 209—331. О целях Аристотеля в «Метафизике». (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 331—343. О трактате великого Зенона по высшей науке. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 343—359. Диалектика. (Перевод Н. Катаева). С. 359—593.

3. Казибердов А., Муталибов С. А. Абу Наср Аль-Фараби. Исследование и переводы. Ташкент: Фан, 1986.

Содерж.: «Таликат» (Комментарии). Перевод с арабского выполнены А. Л. Казибердовым. С. 109—139. Фрагмент из трактата «Об органах (тела) животного их функциях и потенциях. Перевод с арабского выполнен А. Л. Казибердовым. С. 139—146. О названии и происхождении философии. С. 146—148. Вводный трактат в логику (перевод на основе арабского и английского текстов выполнен А. Шариповым). С. 148—152. Из трактата «Основы мудрости» (перевод с арабского выполнен М. А. Салье). С. 152—160. Статья о вакууме (перевод на основе арабского и турецкого текстов выполнен Б. Я. Ошеревич и М. М. Хайруллаевым). С. 160—166. Речения, используемые в логике. (перевод с арабского выполнен М. Н. Нуритдиновым). С. 166—176. Философские вопросы и ответы на них). Перевод с арабского М. М. Хайруллаева). С. 176—182. О целях книги Аристотеля «Мето-

физика». (Перевод с арабского выполнен Г. Б. Бахрами и М. М. Хайруллаевым. С. 182—185.

4. Естественно-научные трактаты. (Перевод с арабского). Вступительная статья М. С. Бурабаева «Аль-Фараби в истории науки». Алматы: Наука, 1987.

Содерж.: О происхождении наук. (Перевод с латинского А. И. Рубиска). С. 89—105. Об органах человеческого тела. (Перевод А. Л., Казибердова). С. 105—137. О возражении Галену по поводу его разногласий с Аристотелем относительно органов человеческого тела. (Перевод Б. Я. Ошерovich). С. 137—147. Об органах (тела) животного, их функциях и потенциях. (Перевод А. Л. Казибердова). С. 147—167. О вакууме (перевод М. М. Хайруллаева, Б. Я. Ошерovich). С. 167—185. О необходимости искусства химии (перевод К. Х. Таджиковой). С. 193—203. О музыкальной гармонии. (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 203—227. Существо вопросов, (Перевод А. В. Сагадеева). С. 227—251. Основы мудрости. (Перевод М. А. Салте). С. 251—271. Афористические записи — «Атта'ликат. (Перевод А. М. Казибердов). С. 271—315. Отношение философии к религии. (Перевод Б. К. Тайжанова) С. 315—355. Книга букв (извлечения). (Перевод К. Х. Таджиковой). С. 355—387. Ответы на вопросы философов. (Перевод К. Х. Таджиковой и Е. Д. Харченко). С. 387—433. Вводный трактат в логику. (Перевод А. Шарипова). С. 433—447. Иоанн Грамматик. (Перевод А. Л. Казибердова). С. 447—451. Речения, используемые в логике. (Перевод М. Н. Нуритдинова). С. 451—479.

5. Трактат о музыке и поэзии. Алматы: «Наука», 1992.

Содерж.: Первый трактат. Первая книга). Элементы музыкального искусства и принципы композиции. С. 249—322. Второй трактат (Вторая книга) или книга о музыкальных инструментах. С. 322—383 (переводчики не указаны).

II. Материалы о наследии Аль-Фараби

1978

1. Академия наук Казахской ССР. Алма-Ата: Наука, 1978. С. 11—52 (Фараби).
2. Алимжанов А. Возвращение Учителя или повесть о скитаниях Абу Насра Мухаммеда ибн Мухаммеда ибн Тархан ибн Узлагом — Фараби ат-Турки: Повесть // Дружба народов. — 1978. № 12. С. 20—113.
3. Алиханов Ж. А. и др. Научная медицина средневековья эпохи Аль-Фараби // Очерки истории медицины Казахстана. Алма-Ата, 1978. С. 153—174.
4. Баймурзин М. Проблемы педагогики в научном наследии Аль-Фараби // Изв. АН Каз. ССР. Серия обществ. наук. 1978. № 3.
5. Казибердов А. А. Малоизученный медико-философский трактат Аль-Фараби // Вопр. филос. 1978, № 10. С. 134—136.
6. Малов В. Тайна древней библиотеки: Отрара, основанной Абу Насиром Фараби открыта К а з а х с т а н с к и м и археологами // Коммунист Таджикистана, 1978. 5 окт.
7. Мулладжанова З. Идеальный правитель в политической философии Аль-Фараби. // Изв. АН Тадж. ССР. Отд-ие обществ. наук. 1978, № 1. С. 59—65.
8. Сарыбаев Б. Ш. Казахстанские музыкальные инструменты. Алма-Ата: Жалын, 1978. С. 14—15.
9. Турлугулов Т. Абу Наср Аль-Фараби (870—950) // Рассказы истории Казахской ССР (пособие для IV класса) Алма-Ата: Мектеп, 1978. С. 10—11.
10. Шакирова Н. Новое об Аль-Фараби // Вечерняя Алма-1978. 21 янв.

1979

11. Днепров Э. Д. Советская литература по истории школы и педагогики дореволюционной России: Библиографический указатель. М., 1979. С. 398 (Фараби).
12. Соколов В. В. Аль-Фараби и усиление аристотелизирующего рационализма // Средневековая филос. М., 1979. С. 212—217.
13. Хайруллаев М. М., Муталлибов С. А. Теория суждения Фараби и ее влияние на логические воззрения Аль-Фараби // Обществ. науки в Узбекистане. 1979. № 8. С. 15—23.

1980

14. Абу Али ибн Сина. Избр. произв. том 1, Душанбе: Ирфон, 1980. С. 8, 28, 58, 383.
15. Аль-Фараби // История домарксистской филос.: Рек. библиогр. указ. М., 1980. С. 48—49.
16. Аллаярлов Х. А. Музыкаотерапия в трудах Аль-Фараби // Здравоохранение Казахстана. 1980. № 2. С. 55—56.
17. Бирюков А. В. О концепции человека в творчестве Фараби и Ибн Сины // Обществ. науки в Узбекистане, — 1980. № 2. С. 32—39.
18. Насыров Р. Н. Идеи рационализма в воззрениях Ибн Сины // Обществ. науки в Узбекистане. 1980. № 1. С. 17—22 (Фараби).
19. Фараби // Большая медицинская энцикл. Изд. 3. 1980. Т. 14. С. 496.

1981

20. Бурабаев М. С. Проблема противоречия в учении Аль-Фараби // Вопр. филос. 1981. № 8. С. 138—144.
21. Бурабаев М. С., Курмангалиева Г. Преемственность во взглядах Аль-Фараби и Ибн-Сина и проблема противоречия в их учении // Изв. АН. Каз. ССР Сер. обществ. наук. 1981. № 2. С. 31—36.
22. Жарикбаев К. Б. Программа спецкурса «Педагогическая мысль в дореволюционном Казахстане. Алма-Ата, 1981. С. 6—7—8—9 (Фараби).
23. История Казахской ССР в пяти томах, Алма-Ата: Наука, 1981. (Фараби), С. 503, 641.
24. Кубесов А. Методические идеи Аль-Фараби // Математика и механика: Тезисы докладов. часть I. Алма-Ата, 1981. С. 89.
25. Кубесов А. Астрономия в трудах Аль-Фараби. Алма-Ата: Наука, 1991. 124 с.

1982

26. Бурабаев М. С. и др. О логическом учении Аль-Фараби. Алма-Ата: Наука, 1982. 200 с.
27. Бурабаев М. С. Аристотель и Аль-Фараби // Вестник АН Каз. ССР. 1982. № 12. С. 50—57.
28. Бурабаев М. С., Кенисарин А. М. Об отношении к филофскому наследию в учениях Аристотеля и Аль-Фараби // Вестник АН Каз. ССР. 1982. № 11. С. 52—60.
29. Қазибердов А. Л. К изучению концепции. Фараби о единстве бытия и его малоизвестных сочинениях // Обществ. науки в Узбекистане. 1982. № 10. С. 38—40.
30. Қасымжанов А. Х. Аль-Фараби. М.: Мысль, 1982. 200 с.

31. Мажиденова Д. М. К вопросу об изучении мировоззренческих основ «Кудатгу билика» 1—0. Баласагуна // Изв. АН КазССР. Серия обществ. наук. 1982. № 2 С. 30, 34, 37 (Фараби).
32. Маслов Н. Астрологические исследования Аль-Фараби // Вечерняя Алма-Ата. 1982. 3 июня.
33. Проект Словника библиографического словаря отечественных педагогов и деятелей просвещения. М., 1982. С. 33. (Фараби).
34. Хайруллаев М. М. Абу Наср Аль-Фараби. М.: Наука, 1982. 303 с.

1983

35. Аль-Фараби // Алма-Ата: Энцикл. Алма-Ата, 1983. С. 113—115.
36. Аль-Фараби проспект. Там же. С. 115.
37. Аль-Фараби. // Философский энцикл. словарь. М., 1983. С. 713, 34, 99, 125, 317, 333, 427, 428, 564.
38. Аль-Фараби на болгарском // Вечерняя Алма-Ата. 1983. 2 авг.
39. Издает Советский Казахстан, 1983, С. 10 (Фараби).
40. Каирбаев А. Одиссея длинной в жизнь свет жемчужных звезд. Алматы: Жалын, 1983. С. 60—66 (Фараби).
41. Султанов М. О. Фараби и его мировоззрение // Изв. АН Тадж. ССР. Отд-ние обществ. наук. 1983. № 2. С. 123—124.
42. Тургумбаев А., Уразбеков А. Наследие мыслителя-гуманиста. Казахстанская правда. 1983. 22 февраля (Фараби).
43. Фараби, Аль-Фараби Абу Наср Мухаммед ибн Тархан (Философский энцикл. словарь. М.: Сов. энцикл., 1983. С. 713.

1984

44. Думадурдыев С. Вклад мыслителей средневекового Востока в разработке проблем теории познания. // Изв. АН Туркм. ССР. серия обществ. наук. Ашхабад, 1984. С. 61 (Фараби).
45. Жарикбаев К. Б. Фараби. // Украинская Сов. энцикл. Киев. 1984. Т. 11. С. 454.
46. Казахский Государственный Университет имени С. М. Кирова. Алма-Ата: Казахстан, 1984. С. 223 (Фараби).
47. Касымжанов А. Х., Мажиденова Д. М. Поэт-мыслитель Юсуф Баласагуни // Простор. 1984. № 1. С. 201—202 (Фараби).

48. Қшибеков Д. Кочевое общество. Алма-Ата: Наука, 1984. С. 123—124 (Фараби).
49. Социальные, этические и эстетические взгляды Аль-Фараби / Сост.: М. Р. Бурабаев., Т. К. Курмангалиева., А. В. Сагадеев. Алма-Ата; Наука, 1984, 175 с.

1985

50. Бурабаев М. С. Об отношении к предшествующей философии в учении Аль-Фараби // Аль-Фараби. Историко-филос. трактаты. Алма-Ата, 1985. С. 7—104.
51. Сатпаева Ш. Қ., Адибаев Х. А. Казахская литература. Алма-Ата: Мектеп. 1985. С. 51—52 (Фараби).

1986

52. Абу Наср Аль-Фараби // Антология педагогической мысли Узб. ССР. М.: Педагогика, 1986. С. 10, 11, 12, 18, 44, 46, 68, 287, 289.
53. Алеуов У., Аспесова Ш. Об обществ. взглядах Аль-Фараби // Тезисы докладов и сообщений X науч.-теорет. конференции. Нукус, 1986. С. 95—97.
54. Биобиблиография обществоведов Казахстана. Алма-Ата: Наука, 1986. С. 122, 221, 222, 223 (Фараби).
55. Бирюков Д. Б. Проблема бессмертия человека в творчестве Аль-Фараби // Вестник Каракалпакского филиала АН Узб. ССР. 1986. С. 86—98.
56. Кенисарин А. М. Отношение к философскому наследию в учениях Аристотеля и Аль-Фараби // Методологические и мировоззренческие проблемы истории античной и средневековой философии. М., 1986. ч. II. С. 17—20.
57. Мамед-Заде З. З. Аль-Фараби в некоторых проблемах нравственности // Материалы 3-й респ. конф. молодых философов. Баку, 1986. С. 195.
58. Матякубов О. Фараби об основах музыки Востока. Ташкент, 1986. 86 с.
59. Насыров Р. Н., Хайруллаев М. М. Некоторые проблемы научного познания в раннесредневековой философии Средней Азии // Науч. доклады высшей школы. Филос. науки. М., 1986.
60. Сопов В. Ф., Чистов В. В. Развитие психологии спорта и медицинской психологии в Казахстане // Проблемы истории психологии в Казахстане. Алма-Ата, 1986. вып. 1. С. 27.
61. Фараби // Советский энцикл. словарь.—М., 1986—1402 с.
62. Чистов В. В. Эмоционально-волевая сфера человека в

трудах Аль-Фараби // Проблемы истории психологии в Казахстане. Алма-Ата. 1986. Вып. 1. С. 62—71.

1987

63. Академия Наук Казахской ССР. Справочник. Алма-Ата: Наука, 1987. С. 236 (Фараби).
64. Аль-Фараби Абу Наср Мухаммед // Бородин А. И., Бугай А. С. Выдающиеся математики: Биогр. слов. справ. Киев: Рад шк., 1987. С. 519.
65. Бурабаев М. С. Аль-Фараби в истории науки // Фараби. Естественно-научные трактаты. Алма-Ата: Наука, 1987. С. 1—88.
66. Жарикбаев К. Б., Чистов В. В. Великий энциклопедист из Отрара // Простор. 1987. № 3. С. 171—175. (Фараби).
67. Мысли о религии. Ташкент: Узбекистан, 1987. С. 77—80. (Фараби).
68. Сатыбекова С. К. Проблема ценности человека в философии классического Восточного перипатетизма. // Вестник Московского Ун-та. Сер. 7. Филос. 1987. № 3. С. 59 (Фараби).

1988

69. Бектаев А., Козубаев О. Необходимость и случайность в интерпретации Аль-Фараби // Материалы IX Межреспубл. науч. конф. молодых ученых. 27—29 октября 1988 г. Фрунзе. 1988. С. 388—391.
70. Бурабаев М. С., Курмангалиева Г. К. Преемственность взглядов Фараби и Ибн Сино и проблема противоречия в их учении // Торжество разума. Материалы междунар. сессии, посвященной 1000-летию со дня рождения Абуали Ибн Сино Авиценна. Душанбе: Дониш, 1988. С. 106.
71. Бурабаев М. С. Проблемы бытия и познания в философии Аль-Фараби. Алма-Ата: Наука, 1988. 223 с.
72. Қасымжанов А. Х. Книга «Китаб аль-Хуруф» как источник реконструкции онтология Фараби предшественника Ибн Сино // Торжество разума. Материалы междунар. сессии, посвященной 1000-летию со дня рождения Абуали ибн Сино (Авиценна). Душанбе: Дониш, 1988, С. 49.
73. Кубесов А. Методология естествознания у Фараби и Ибн Сино // Торжество разума. Материалы междунар. сессии, посвященной 1000-летию со дня рождения Абуали Ибн Сино (Авиценна). Душанбе: Дониш, 1988. С. 365.

74. Кубесов А. Трактат Аль-Фараби // Знания та прац. 1988. № 6. С. 8.
75. Нурманов А. Изданные труды Аль-Фараби. // Советский Казахстан сегодня. 1988. № 7—8. С. 46—46.
76. Программа спецкурса. Педагогическая мысль в Казахстане (досоветский период). Алма-Ата, 1988. С. 6—9 (Фараби).
77. Романец В. А. История психологии (учебное пособие). Киев, 1988. С. 22, 127 (Фараби, на укр. яз.).
78. Тллашев Х. Х. Реализация педагогических идей ученых-энциклопедистов Ближнего и Среднего Востока при обучении математики. Ташкент: Фан, 1988.—(Фараби).
79. Труды Аль-Фараби изданы в Алма-Ата // Всечерняя Алма-Ата. 1988. 7 июня.
80. Уразбеков А. У. Этические концепции Фараби и Ибн Сино // Торжество разума. Материалы междунар. сессии, посвящ. 1000-летию со дня рождения Абуали ибн Сино (Авиценна). Душанбе: Дониш, 1988. С. 275,
81. Хайруллаев М. М. Средневековая логика и Абуали ибн Сино // Торжество разума Материалы междунар. сессии, посвящ. 1000-летию со дня рождения Абуали ибн Сино (Авиценна). Душанбе: Дониш, 1988. С. 49-49.

1989

82. Аль-Фараби. Казахская ССР. Краткая энцикл. Т. 3. Алма-Ата, 1989. С. 5, 39, 88, 138, 139, 228, 235, 308, 315, 323, 357, 388, 409, 410, 411, 518, 553.
83. Антология педагогической мысли Азерб. ССР. М.: Педагогика, 1989. С. 374, 562 (Фараби).
84. Арипов М. К. Социальная утопия как течение общественно-философской мысли в Средней Азии. Ташкент: Фан, 1989. С. 109. (Фараби).
85. Бурабаев М. С. Абу Наср Аль-Фараби // Казахская ССР. Краткая энцикл. Т. 3. Алма-Ата, 1989. С. 55—57.
86. Дербисалиев А. Казахско-арабские культурные связи // Материалы научно-практич. конфер. Алма-Ата, 1989. С. 232—237. (Фараби).
87. Жарикбаев К. Б., Уманов Г. А. Педагогика // Казахская ССР. Краткая энцикл. Т. 3. Алма-Ата, 1989. С. 388 (Фараби).
88. Жарикбаев К. Б., Шабельников В. К. Психология // Там же. С. 410.
89. Кубесов А. Астрологический трактат // Там же. С. 88.

90. Кубесов А. Комментарии к «Альмагесту» // Там же. С. 279.
91. Кубесов А. Комментарии к Евклиду. Там же. С. 279.
92. Кубесов А. Педагогическое наследие Аль-Фараби. Алма-Ата: Мектеп, 1989. С. 152.
93. Кубесов А. Приложение к «Альмагесту» // Каз. ССР. Краткая энцикл. Т. 3. Алматы, 1989. С. 279.
94. Кубесов А. Трактат о геометрических построениях // Там же. С. 482.
95. Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР.: Педагогика. С. 415—416 (Фараби).
96. Сафаров Н. С. Прогрессивные идеи и опыт народной педагогики. Узбекистан. Ташкент: Фан, 1989. С. 16.
97. Содиков А. Социально-этические взгляды мыслителей Востока. Душанбе: Ифрон, 1989. С. 144. (на тадж. яз.).
98. Сулейменов Р. Б., Мойсеев В. А. Востоковедные исследования в Казахстане. Алма-Ата: Наука, 1989. С. 425.
99. Тлашев Х. Х. Общепедагогические и дидактические идеи ученых-энциклопедистов Ближнего и Среднего Востока эпохи средневековья. Ташкент: Фан, 1989. С. 5, 6, 10, 18—19, 27—30, 47, 38—42, 52, 59—61, 63—64, 67, 72—73, 78—80, 86, 100, 106, 132, 134 (Фараби).

1990

100. Аль-Фараби // Просветители казахского народа. Алма-Ата, 1990. С. 2—10 (Фараби).
101. Жарикбаев К. Б., Калиев С. История педагогической мысли Казахстана // Учитель Казахстана. 1990,
102. Касымжанов А. Х. Проблема разума в мировоззрении Аль-Фараби // Рационалистическая традиция и современность. М., 1990. Кн. 2. Ближний и Средний Восток. С. 100—113.
103. Касымжанов А. Х., Мажиденова Д. М. Очарование знания. Фрунзе: Кыргызстан 1990. С. 20—24, 33, 38—44, 48, 54—57, 76, 79—83, 90, 95—96, 113—114, 118, 126, 140 (Фараби).
104. Касымжанов А. Х. Эстетические взгляды Фараби. Душанбе: Ифрон, 1990, С. 144.
105. Кубесов А. Вопросы дидактики у Аль-Фараби. // Материалы научно-теорет. конф. «Актуальные проблемы психологии и педагогики в Казахстане». Часть III. Алма-Ата, 1990. С. 437—438.
106. Кубесова Ш. А. Вопросы музыкального воспитания в трудах средневековых ученых стран Ислама. // Там же. С. 439, 440.

107. Национальные аспекты обучения и воспитания. Алма-Ата, 1990. С. 12—14 (Фараби).
108. Нурсултанов К. Проблемно-математические задачи древности в трудах Аль-Фараби // Аннотир. программа докладов 54-научн. методич. конф. проф.-препод. состава. Семипалатинск: 1990. С. 15.
109. Программа спецкурса «Национальные аспекты обучения и воспитания в Казахстане. Алма-Ата, 1990, С. 7, 11, 12 (Фараби).
110. Рахимов С. Психологические воззрения узбекских мыслителей X—XII вв. // Материалы науч.-теорет. конф. Актуальные проблемы психологии и педагогики в Казахстане. Часть III. Алма-Ата, 1990. С. 493.
111. Сайфуллаев Н. М. Преемственность и новаторство в логических учениях восточного перипатетизма // Изв. АН Тадж. ССР. Сер. философия, экономика, правоведение, Душанбе, 1990. № 2. С. 25—30.
112. Чистов В. В. Вопросы психологии музыки в научных наследиях Аль-Фараби // Там же. С. 504—505.
113. Чистов В. В. Психологические проблемы музыкального творчества в наследии Аль-Фараби // Изв. АН. Каз. ССР. Сер. филол. 1990. № 4. С. 56—62.
114. Чистов В. В. Психологическое учение Аль-Фараби // 870—950) // Материалы науч.-теорет. конф. Актуальные проблемы психологии и педагогики в Казахстане. Часть III. Алма-Ата, 1990. С. 502—504.
115. Шаймухамбетова Г. Б. К характеристике онтологических и гносеологических оснований рационализма восточных перипатетиков на примере Аль-Фараби // Рационалистическая традиция и современность. М., 1990. Книга 2. Ближний и Средний Восток. С. 63—99.

1991

116. Алем: Альманах. Алма-Ата, 1991. Вып. 1. С. 131, (Фараби).
117. Баймурзин М. И. Некоторые вопросы из опыта пропаганды среди студенчества и населения научного наследия Аль-Фараби. // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. С. 20—25.
118. Баймурзин А. М. Проблемы материалистической и религиозной психологии в творчестве Аль-Фараби // Там же. С. 10—15.
119. Джунусбаев М. Д. Абу-Насыр Аль-Фараби и культура Там же. С. 64—68.
120. Жарикбаев К. Б., Чистов В. В. Психологическое насле-

- дие Аль-Фараби // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. С. 32—36.
121. Жарикбаев К. Б. Афоризмы об искусстве. Алма-Ата: Өнер, 1991. С. 5, 46—47, 53 (Фараби).
 122. Иванов А. С. Аль-Фараби и средневековая философия сирийцев // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. С. 36—41.
 123. Игембаев А., Турашбеков А. Проблемы противоречия в социально-политических трактатах Аль-Фараби и ибн-Хальдуна // Там же. С. 15—19.
 124. Измаилов А. Э. Народная педагогика: педагогические воззрения народов Средней Азии и Казахстана. М.: Педагогика, 1991, С. 9, 17, 18, 38, 40, 46 (Фараби).
 125. Казахская ССР. Краткая энцикл. Т. 4. Алма-Ата, 1991. С. 14. (Фараби).
 126. Камбарова Н. Н. Нравственный мир Аль-Фараби // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. С. 52—55.
 127. Карамендина А. С., Онаева Д. И. Музыкальная эстетика Фараби // Там же. С. 26—32.
 128. Карсакбаева М. И. Аль-Фараби в духовной культуре средневекового Востока // Там же. С. 59—63.
 129. Касымжанов А. Х., Алтаев Д. Ж. Всеобщее и особенное в духовной культуре // Там же. С. 76—82.
 130. Касымжанов А. Х. Фараби в диалоге времени // Казахст. правда. 1991.—20 июня.
 131. Касымжанов А. Х. Эстетика Фараби // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. С. 47—51.
 132. Касымжанов А. Х. Фарабиеведение // Казах. ССР. Краткая энцикл. Т. 4. Алматы. С. 6—54.
 133. Катимова З. Н. Философский язык. Фараби // Там же. С. 82—87.
 134. Мажиденова Д. М., Кызыров М. Аль-Фараби и Юсуф Баласагуни // Там же. С. 69—70.
 135. Музыкально-энцикл. словарь. М.: Советская энциклопедия, 1991. С. 570—571.
 136. Нургалиева Г. Б. Вклад Аль-Фараби в педагогическую науку // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени. Алма-Ата, 1991. — С. 55—59.
 137. Савин И. С. Семиотическое прочтение трактата «Существо вопросов» // Там же, С. 6—10.
 138. Садыков Т. С., Чагатаева Ш. Р. Теория воспитания Фараби // Там же. С. 41—46.

139. Соколов Б. В. Трансформация античных идей философии Среднековья в произведении Аль-Фараби «Трактат о взглядах жителей добродетельного города» // Там же. С. 4—10.
140. Философский словарь. 6 изд. М.: Полит. литературы, 1991. С. 30 (Фараби).
141. Учение о силлогизме в логике Фараби. Ташкент: Фан, 1991. С. 105—115.
142. Чистов В. В. Программа спецкурса «Развития психологической мысли народов Средней Азии и Казахстана (для студентов пединститутов и университетов). Алма-Ата, 1991. С. 4—6, 8 (Фараби).
143. Шулембаев К. Ш. Проблема души в философии Аль-Фараби // Первые фарабиевские чтения: Фараби в диалоге времени, Алма-Ата, 1991. С. 87—89.

1992

144. Али Акбар Велаяти. Аль-Фараби — основоположник исламской философии / Горизонт. 1992. 18 янв.
145. Бурабаев М. С. Философия искусства Абу Насра Аль-Фараби // Фараби. Трактаты о музыке и поэзии. Алма-Ата: Наука, 1992.
146. Жарикбаев К. Б. Состояния и перспективы этнопсихологических исследований в Казахстане // Национальные процессы в Казахстане пути и способы их регулирования. Алма-Ата, 1992. С. 69 (Фараби).
147. Касымжанов А. Х., Касымжанова С. А. Духовное наследие казахского народа. Алма-Ата, 1992. (Фараби). С. 15.
148. Коротковский М. П., Калиев Ж. К. Книгоиздательское дело Казахстана. Алма-Ата, Казахстан, 1992. С. 114—217 (Фараби).
149. Чистов В. В. Использование материалов этнической психологии в преподавании курса «Возрастная и педагогическая психология» // Национальные процессы в Казахстане, пути и способы их регулирования. Алма-Ата, 1992. С. 94.
150. Чистов В. В. Проблемы этнической психологии в наследии Аль-Фараби // Материалы научно-практич. конф. «Использование народной педагогики и психологии в учебно-воспитательном процессе. Алма-Ата: Рауан, 1992. С. 145—146.
151. Чистов В. В. Психолого-педагогические основы воспитания образования. Материалы конф. Караганда. 1992. С. 111—112.

152. Чистов В. В. Психолого-педагогическое наследие тюркоязычных мыслителей Средней Азии и Казахстана // Проблемы возрождения и развития национальных культур в республиках Средней Азии и Казахстана. Шымкент, 1992. С. 18—20;

1993

153. Абу Наср Аль-Фараби // Мадениет. 1993. (№ 48).
154. Жарикбаев А. К. Вопросы психологии и политики в творчестве Аль-Фараби // Наука Казахстана. 1993. 3 дек.
155. Нысанбаев А. Философская школа академика Ж.М. Абдильдина // Изв. Национальной академии Республики Казахстан. Сер. Обществ. наук. 1993. № 3. С. 7 (Фараби).
156. Сатпаева Ш. Сквозь пучину времени: [История древнейших письменных памятников тюркоязычных народов] // Мысль. 1993. № 8. С. 84—88 (Фараби).

III. Авторефераты диссертаций, посвященные Аль-Фараби а также отражающие отдельные аспекты его наследия

А. Кандидатские

157. Аль-Макра Басма Али Аззат. Политическое и правовое учение Аль-Фараби: Автореф. дис. канд. юрид. наук. Баку, 1989. 24 с.
158. Баратов Н. Основные принципы этики Фараби и их социально-психологической мысли в арабском мире: Автореф. канд. психол. наук., 1982. 19 с.
дис... канд. филос. наук. Ташкент, 1981. 18 с.
159. Муталибов С. А. Логическое учение Аль-Фараби: Автореф. дис... канд. филос. наук. Фрунзе, 1981. 19 с.
160. Назар Узом Аль-Фараби. Возникновение и развитие социально-психологической мысли в арабском мире: Автореф. канд. психол. наук. М., 1982. 19 с.
161. Чистов В. В. Психологические воззрения Аль-Фараби: Автореф. дис... канд. психол. наук. М., 1990. 24 с.
162. Чоибобаев С. Проблема универсалии в восточном перипатетизме: Автореф. дис... кан, филос. наук. Душанбе, 1988. 25 с.

Б. Докторские

163. Арипов М. К. Социальная утопия в общественно-философской мысли Средней Азии: Автореф. дис.. докт. филос. наук. Л., 1989. 33 с.
164. Жарикбаев К. Б. Развитие педагогической мысли в дореволюционном Казахстане: Автореф. дис... докт. педаг. наук. Киев, 1982. 51 с.
165. Керимов Л. К. Теория и практика индивидуализации перевоспитания трудного подростка: Автореф. дис. докт. пед. наук. Алма-Ата, 1992.
166. Кирабаев Н. С. Социальная философия мусульманского средневековья: Автореф. дис... докт. филос. наук., М. 1988.—40 с.
167. Кубесов А. Педагогическое наследие Аль-Фараби: Автореф. дис... докт. пед. наук. Ташкент, 1990. — 38 с.
168. Сагадеев А. В. Восточный перипатетизм (из истории средневекового материализма): Автореф. дис... докт. филос. наук. М., 1985. — 45 с.
169. Тллашев Х. Х. Общепедагогические и дидактические идеи ученых энциклопедистов Ближнего и Среднего Востока эпохи средневековья: Автореф. дис... докт. педагог. наук. М. 1986. — 32 с.
170. Юлдашева М. Р. Становление и развитие системы музыкального образования в Таджикистане: Автореф. докт. дис. Алматы, 1993. 10,31 (Фараби).

IV. Указатель имен авторов, заглавий книг и статей

- Абу Али ибн Сина 14
Абу Наср Аль-Фараби 52, 153
Академия Наук Казахской ССР 1, 63
Алем 116
Алеуов У. 53
Али Акбар Велаяти 144
Аллаяров Х. А. 16
Алимжанов А. 2
Алимханов Ж. А. 3
Алтаев Ж. 129
Аль-Фараби 15, 35, 37, 82,
Аль-Макра Басма Али Аззат 100
Аль-Фараби Абу Наср Муха- 148
Аль-Фараби Абу Наср Му- ммед 64
Аль-Фараби проспект 36 хаммед ибн Тархан 43
Аль-Фараби на болгарском
Антология педагогической ССР 38
Арипов М. К. 84, 163 мысли Азербайджанской
Баймурзин М. К. 84
Баймурзин А. М. 4, 117, 118
Баратов Н. 15, 158
Бектаев А. 69
Бирюков Д. Б. 17, 55
Биобиблиография общество ведов Казахстана 54
Бурабаев М. С. 20, 21, 26, 27, 28, 50, 65, 70, 71, 85, 145
Дербисалиев А. 86
Джумадурднев С. 4
Джунусбаев М. Д. 119
Днепров Э. Д. 11
Жарикбаев К. Б. 22, 45, 66, 87, 88, 101, 120, 121, 146, 154, 164
Иванов А. С. 122
Игембаев А. 123
Издает Советский Казах- стан 39
Измаилов А. Э. 124
История Казахской ССР 23
Казахская ССР Краткая эн- циклопедия 125
Казахский государственный университет им. С. М. Ки- рова 46

- Казибердов А. А. 5, 29
 Козубаев О. 69
 Каирбаев 40
 Камбарова 126
 Карамендина М. И. 127
 Карсакбаева М. И. 128
 Касымжанов А. Х. 30, 47, 72, 102, 103, 104, 129, 130, 131, 132, 147
 Касымжанова С. А. 147
 Катимова З. Н. 133
 Кенисарин А. Н. 56
 Керимов Л. К. 148
 Кирабаев Н. С. 156
 Кшибеков Д. 48
 Коротовский М. П. 149
 Кубесов А. 24, 25, 73, 74, 89, 90, 91, 93, 94, 105
 Кубесова Ш. А. 105
 Курмангалиева Г. К. 70
 Мажиденова Д. М. 31, 47, 103, 134
 Мойсеев В. А. 97
 Малов В. 6
 Мамед-Заде 57
 Маслов Н. 32
 Матякубов О. 58
 Музыкально-энциклопедический словарь 135
 Мулладжанова З. 7
 Муталибов С. А. 24, 150
 Мысли о религии 67
 Назар Узон аль Суд 151
 Насыров Р. Н. 18, 59
 Национальные аспекты обучения и воспитания в Казахстане 107
 Нургалиева Г. Б. 136
 Нурманов А. 75
 Нысанбаев А. 156
 Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР 95
 Программа спецкурса «Национальные аспекты обучения и воспитания в Казахстане» 76, 109
 Проект словника биобиблиографического словаря отечественных педагогов и деятелей просвещения 33
 Рахимов С. 110
 Роменец В. А. 77
 Савин И. С. 137
 Сагадеев А. В. 168
 Сазыков Т. С. 138
 Сайфуллаев Н. М. 111
 Сарыбаев Б. Ш. 8
 Сатыбеков С. К. 68
 Сатпаева Ш. К. 51, 156
 Сафаров Н. С. 96
 Содиков А. 97
 Соколов В. В. 12, 139
 Сопов В. Ф. 60
 Социальные, этнические и эстетические 49
 Сулейменов Р. Б. 98
 Султанов М. О. 41
 Тллашев Х. Х. 78, 99, 169
 Труды Аль-Фараби изданные в Алма-Ате 79
 Турашбеков А. 123
 Тургумбаев А. 42
 Турлугулов Т. 9
 Уразбеков А. 80
 Фараби 19, 61
 Философский словарь 140
 Чистов В. В. 60, 62, 112, 113, 114, 120, 142, 150, 151, 149, 150, 151
 Чонбобаев Б. 162
 Фараби 141
 Учение о силлогизме в логике Хайруллаев М. М. 13, 34, 81
 Шаймухамбетова Г. Б. 115
 Шулембаев К. Ш. 143
 Шакирова Н. 10
 Юлдашева М. Р. 170

V. Периодические издания, использованные при составлении «Указателя»

Вестник Московского университета (журнал)	Москва
Вестник АН Казахской ССР (журнал)	Алма-Ата
Вестник Каракалпакского филиала АН Узбекской ССР (журнал)	Нукус
Вечерняя Алма-Ата (газета)	Алма-Ата
Вопросы философии (журнал)	Москва
Горизонт (газета)	Алма-Ата
Дружба народов (журнал)	Москва
Знания та праця (журнал)	Киев
Здравоохранение Казахстана (журнал)	Алма-Ата
Известия АН Казахской ССР (журнал)	Алма-Ата
Известия АН Таджикской ССР (журнал)	Душанбе
Известия АН Туркменской ССР (журнал)	Ашхабад
Казахстанская правда (газета)	Алма-Ата
Коммунист Таджикистана (журнал)	Душанбе
Научные доклады высшей школы (журнал)	Москва
Общественные науки в Узбекистане (журнал)	Ташкент
Простор (журнал)	Алма-Ата
Учитель Казахстана (газета)	Алма-Ата

VI. Список принятых сокращений

Автореф.	— Автореферат
АН КазССР	— Академия наук Казахской ССР
АН Тадж. ССР	— Академия наук Таджикской ССР
АН Туркм, ССР	— Академия наук Туркменской ССР

АН Узб. ССР	— Академия наук Узбекской ССР
Библиогр.	— Библиография
Биогр.	— Биография
Вопр. филос.	— Вопросы философии
Вып.	— Выпуск
Докт. дис.	— Докторская диссертация
Избр. произв.	— Избранные произведения
Изв.	— Известия
Изд.	— Издание
Казахст. правда	— Казахстанская правда
Канд. дис.	— Кандидатская диссертация
Кн.	— Книга
Конф.	— Конференция
Матер.	— Материалы
Междунар.	— Международный
Межресп.	— Межреспубликанский
Методич.	— Методический
М.	— Москва
Л.	— Ленинград
Обществ. науки	— Общественные науки
Отд-ние	— Отделение
Педаг.	— Педагогика
Посвящ.	— Посвященный
Практич.	— Практический
Психол.	— Психология
Рек.	— Рекомендации
Респуб.	— Республика
С.	— Страница
Слов.-справ.	— Словарь-справочник
Сов. энцикл.	— Советская энциклопедия
Справ.	— справочник
Спецкурс.	— Специальный курс
Теорет.	— Теоретический
Указ.	— Указатель
Ун-т	— Университет
Филол.	— Филологический
Филос.	— Философия
Юрид.	— Юридический
Янв.	— Январь

МАЗМҰНЫ

Беташар	1
1. Әл-Фарабидің 1978—1992 жж. жарық көрген еңбектері	5
2. Фараби мұрасы жәйлі жарияланған материалдар.	6
1978	6
1979	6
1980	6
1981	7
1982	7
1983	8
1984	8
1985	8
1986	9
1987	9
1988	10
1989	11
1990	12
1991	13
1992	14
1993	16
3. Авторлар, кітаптар мен мақалалар аттарының көрсеткіші	18
4. Көрсеткіш құрастырғанда пайдаланылған мерзімді басылымдар (газет, журналдар)	20
5. Әл-Фараби еңбектерінде кездесетін терминдердің (пәлсапа, педаго- гика, этика, психология т. б.) қысқаша қазақша-орысша сөздік	21

СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие	25
1. Труды Аль-Фараби, изданные в период с 1978 по 1992 гг.	27
2. Материалы о наследии Аль-Фараби	29
1978	29
1979	29
1980	30
1981	30
1982	30
1983	31
1984	31
1985	32
1986	32
1987	33
1988	33
1989	34
1990	35
1991	36
1992	38
1993	39
3. Авторефераты диссертаций	39
4. Указатель имен авторов, заглавий книг и статей	41
Периодические издания, использованные при составлении «УКАЗАТЕЛЯ»	43
Принятые сокращения	43

